

EVALUARE ÎN EDUCAȚIE**Limba și literatura română****Etapa a II-a – 16.02.2013****Clasa a VIII-a**

Numele și Prenumele	
Școala	

- ◆ **Toate subiectele sunt obligatorii. Nu se acordă puncte din oficiu.**
- ◆ **Timpul efectiv de lucru este de 120 de minute.**

Citește cu atenție textele următoare, pentru a răspunde corect cerințelor de mai jos.

De patru nopți, neamurile negre așezate în oazele dintre marele deșert și valea rodnică a fluviului Hapi își pierduseră liniștea. Sunetul îngrijorat al tobelor de la miazăzi arăta că nici celelalte neamuri nu mai trăiau ca odinioară. Dacă numeri patru nopți îndărăt și te gândești la viața lor dinainte, e drept, adevărata liniște tot n-o vei găsi. La miazănoapte sunt așezați statornic sau mai ales umblă de la o pășune la alta niște oameni înalți, cu trupul mai alb, și cu arcuri care trimit săgeata departe. Cu oamenii aceia neamurile negre, de la poalele munților de piatră, și cele de la miazănoapte schimbau nu o dată răni și săgeți. Unii mureau, însă viața mergea înainte. Dacă te îndrepti spre valea fluviului Hapi, până să ajungi la apele nesfârșite de la capătul lumii, afli câteva țări cu oameni roșii, care au multe arme iuți, de aramă călită; acolo au fost duși în robie mulți oameni negri sau albi de la apus. Iar dincolo de Valea Pământului Negru, mai către miazăzi, trăiesc alte câteva neamuri care, deși tot negre, nu seamănă cu cele de dincoace de vale.

Mai departe de acele ținuturi nu mai este nimic; cel puțin nici un om n-a ajuns vreodată la marginile lor. Departe, spre răsărit, sunt apele din care iese în fiecare dimineață soarele, numit de unele neamuri apusene zeul Mavu. În fiecare zi, el se aprinde de bucurie când trece peste lume. Spre apus, unde bătrânii spun că ar fi alte ape în care intră Mavu în orice seară, n-a îndrăznit să se ducă nimeni. Unii socot că și acolo, pe pământul uscat, ar trăi niște oameni care se înfășoară în largi pături de pânză albă. Dar cine ar putea crede astfel de scorniri, când se știe că în depărtatul apus nu e nimic, decât dealuri de nisip pe care le mută vântul. De acolo nu vin niciodată nici vești, nici oameni, nici sunete de tobe: vine numai vântul uscat, rău și mincinos și chinuitor, al morții. Dacă te strecuri prin una din trecătorile munților de piatră de la miazăzi, dincolo de peșteri ajungi în văi cu oaze și chiar cu păduri; mai departe, sunt oameni pe care nimeni nu i-a văzut, sunt țări necunoscute în care nimeni n-a fost, apoi este un țarm și după el, așa se spune, capătul lumii.

Trecerea peste munți sau chiar printre munți e însă grea: îți trebuie curaj și bunăvoința duhurilor pietrei și pădurii. În orice clipă te poate răpune duhul Dodo.

(Victor Kernbach - *Luntrea Sublimă*)

Tabloul actual al repartiției populației pe glob este rezultatul unui proces deosebit de complex și îndelungat. Oamenii au întâlnit în cadrul acestui vast proces, condiții naturale diferite pe care au trebuit să le înfrunte. A fost, de fapt, o luptă continuă cu forțele naturii, o luptă de supunere a acestora și în același timp, de adaptare activă a oamenilor la mediul înconjurător. În funcție de condițiile oferite de natură și de modul de viață atât de diferențiat rezultat din această înfruntare, au apărut grupări umane care se deosebesc între ele prin trăsături fizice distincte, care definesc în cele din urmă principalele rase. Toate aceste rase aparțin aceluiași tip biologic *Homo sapiens*. Acest lucru este demonstrat, în primul rând, de faptul că între oameni există o comunitate de trăsături fiziologice, psihice, fizice etc., ce domină elementul ce-i diferențiază. (...) Nu există rasă pură, în sensul unei populații omogene genetic. Evident, că sub influența, îndeosebi a factorilor geografici, diverse grupe umane se remarcă prin însușiri fizice distincte care vizează: culoarea pielii, forma părului, ochilor, buzelor sau feței, în general. Pe baza trăsăturilor fizice generale s-a realizat o anumită structurare a populației pe rase mari și a

acestora pe categorii mai restrânse. Ele nu trebuie privite ca și categorii riguroase, distincte, întrucât grupele de rase se interferează, de unde rezultă noi particularități. Aceste noi particularități constituie, de fapt, baza formării unei noi diviziuni sau subdiviziuni și uneori începutul dispariției altora. Este, deci, o manifestare logică a evoluției speciei umane. Pe de altă parte, când vorbim de răspândirea raselor nu avem în vedere teritoriile încadrate în limitele unui stat sau altul. O rasă oarecare poate fi răspândită pe teritoriile mai multor țări, după cum, în limitele unui stat, pot trăi oameni de rase diferite. Prin urmare, rasele nu sunt identice cu popoarele. Avându-se în vedere comunitatea trăsăturilor psihice și fizice, ca și diferențierile ce apar între grupele mari de populații, s-au stabilit trei tipuri fundamentale de rase umane: rasa europeană sau albă, rasa mongoloidă sau rasa galbenă și rasa ecuatorială sau rasa neagră.

(Constantin Vert , *Geografia populației: teorie și metodologie*)

Partea I – Față în față cu textul (70 de puncte)

A. Receptarea mesajului unui text literar/ nonliterar (30 de puncte)

6p 1. Selectează șase epitete utilizate de Victor Kernbach în descrierea oamenilor și a ținuturilor imaginate.

6p 2. Enumeră, din textul scris de Constantin Vert, trei însușiri fizice distincte care contribuie la încadrarea în rase a oamenilor de pe Terra.

6p 3. Prezintă, pe scurt, trei elemente fascinante prezente în cadrul natural descris de Victor Kernbach.

6p 4. Scrie trei argumente care încadrează al doilea text în categoria descrierilor științifice.

6p 5. Transcrie două elemente prezente în ambele texte, care fac referire la relația dintre om și mediul natural.

B. Practica rațională și funcțională a limbii (40 de puncte)

8p 6. Transcrie patru cuvinte din primul text care sugerează atmosfera stranie a lumii imaginare descrise.

- 8p** 7. Selectează, din al doilea text, opt cuvinte care sunt neologisme.
- _____
- _____
- _____
- 8p** 8. Scrie câte două predicat diferite (verbal/ nominal) din fiecare text dat, în componența cărora să existe verbul „a fi”.
- _____
- _____
- _____
- 8p** 9. Precizează felul propozițiilor subliniate din textele date.
- _____
- _____
- 8p** 10. Identifică funcția sintactică a pronumelui subliniat din structurile: *sunt oameni pe care nimeni nu i-a văzut; diferențierile ce apar între grupele mari de populație.*
- _____
- Partea a II-a – Știu mai mult! (6 puncte)**
- 3p** 11. Scrie un text informativ de 5 – 7 rânduri, destinat colegilor din clasa ta, în care să le prezinți informații esențiale despre evoluția speciei umane, valorificând și cunoștințele pe care le-ai dobândit la alte discipline de studiu sau în urma lecturilor particulare.
- 3p** 12. Alcătuieste un tabel comparativ al celor două lumi prezentate în cele două texte: lumea imaginară (primul text) și lumea reală (al doilea text). În elaborarea tabelului vei avea în vedere: elemente ale cadrului geografic și elemente ale fizionomiei oamenilor care îl populează.

Partea a III-a – Și eu sunt scriitor! – scriere imaginativă (24 de puncte)

Citește cu atenție cele două fragmente date și scrie o compunere narativă (400 de cuvinte, 30 – 40 de rânduri) cu titlul: *Prietenii mei de pe altă planetă*. În elaborarea compunerii, vei introduce obligatoriu următoarele fragmente:

... sunt oameni pe care nimeni nu i-a văzut, sunt țări necunoscute în care nimeni n-a fost, apoi este un țărn și după el, așa se spune, capătul lumii.

Oamenii au întâlnit în cadrul acestui vast proces, condiții naturale diferite pe care au trebuit să le înfrunte. A fost, de fapt, o luptă continuă cu forțele naturii, o luptă de supunere a acestora și în același timp, de adaptare activă a oamenilor la mediul înconjurător.

În redactarea compunerii tale, vei respecta următoarele repere:

- respectarea ideii sugerate de titlul dat;
- utilizarea narațiunii împletite cu descrierea și dialogul;
- utilizarea, în dialog și a cel puțin patru cuvinte (din presupusul limbaj al roboților, al extraterestrilor, din limbajul inventat de tine, din limba latină etc.) care consideri că ar permite comunicarea cu ființe de pe altă planetă;
- introducerea celor două fragmente date;
- valorificarea corectă a informațiilor din cele două texte date;
- înlănțuirea logică a ideilor;
- respectarea regulilor de ortografie și punctuație;
- respectarea limitei de spațiu indicate;

Total 100 de puncte.